

Sandra Wilk  
25 lutego 2020

Muzeum Auschwitz zaapelowało do szefa serwisu Jeffa Bezosa, by usunięto z jego oferty publikacje z nazistowską propagandą. Chodzi o książki Juliusa Streichera, współorganizatora pogromów antyżydowskich i wydawcy.

Julius Streicher został skazany w procesie norymberskim na karę śmierci przez powieszenie. Sam nikogo nie zamordował, ale jego działalność propagandowa była tak istotna, że przyczyniła się do ludobójstwa. Streicher nie zajmował się oczywiście tylko wydawnictwem. Po dojściu Hitlera do władzy wygłaszał żarliwe przemówienia na wiecach, mianowano go przywódcą komitetu organizującego bojkot sklepów żydowskich w 1933 r., a w 1938, podczas Nocy Kryształowej, wykorzystał swoje wpływy do zawłaszczenia żydowskiego mienia.

## Takie książki należy natychmiast usunąć

„Nienawistna, zjadliwie antysemitcka propaganda nazistowska jest dostępna w sprzedaży nie tylko w internecie. (...) Takie książki należy natychmiast usunąć” – zaalarmowało 21 lutego na Twitterze Muzeum Auschwitz, ilustrując wpis skanami stron, na których w sklepie Amazona można kupić francuskie i angielskie tłumaczenia publikacji wydawanych przez Streichera. W ofercie były m.in. antyżydowskie książki dla dzieci. To przykłady propagandy antyżydowskiej, której był gorącym orędownikiem i dzięki której zdobył przychylność Hitlera.

Streichera stawiano obok Hermana Göringa, Rudolfa Hessa czy Alfreda Rosenberga. Jego poglądy pasowały nawet do początkowych dążeń NSDAP, domagającej się rewizji traktatu wersalskiego i zniszczenia demokracji weimarskiej, głosząc przy tym antyliberalizm, antydemokratyzm, antybolszewizm i antysemityzm. Wraz z rozwojem Narodowosocjalistycznej Niemieckiej Partii Robotników umiejętności Streichera wydatnie posłużyły podsycaniu nastrojów antyżydowskich w społeczeństwie. Wydawany przez niego od 1923 r. „Der Stürmer” (przy winiecie znajdował się cytat z Heinricha von Treitschkego: „Żydzi są naszym nieszczęściem”) był jednym z najważniejszych narzędzi propagandy.

W publikacji Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu „Zrozumieć Holocaust” czytamy, że na łamach tego pisma ukazywały się proste w formie artykuły: „Celem ich było wzbudzenie w społeczeństwie niemieckim obrzydzenia do ludności żydowskiej poprzez wytworzenie przerażającego i pozbawionego cech ludzkich wizerunku Żyda. Bez wątpienia pomogło to wzmocnić w społeczeństwie przekonanie, jakoby Żydzi nie byli istotami ludzkimi. Dlatego od czasu do czasu redaktorzy pisma zapewniali swoich czytelników, że ich głównym zadaniem jest doprowadzenie do odseparowania Niemców od Żydów”.

## Amazon odpowiada na zarzuty

Wskazana przez Muzeum Auschwitz do usunięcia książka „Le champignon veneneux” (Trujący grzyb) została wydana w 1938 r. przez należące do Streichera wydawnictwo Sturmverlag. To utwór Ernsta Hiemera, szkolna lektura z czasów III Rzeszy. Z kolei „The Jewish Question in the Classroom” z 1937 r. to swoisty poradnik, jak „prawidłowo” prezentować tzw. kwestie żydowskie dzieciom.

Do brytyjskiego oddziału Amazona zaapelowała także organizacja Holocaust Educational Trust: „Nie ma miejsca na nazistowską propagandę na wirtualnych półkach z książkami w naszym kraju”.

A 23 lutego Amazon wydał oświadczenie. Cytat za Polską Agencją Prasową: „Jako sprzedawca książek jesteśmy świadomi historii związanej z ich cenzurą, dlatego nie lekceważymy tej kwestii. Uważamy, że ważne jest zapewnienie dostępu do treści drukowanych, także w przypadku książek, które mogą budzić zastrzeżenia. Niemniej wszelkie wątpliwości i sygnały dotyczące zasadności sprzedaży wybranych tytułów traktujemy bardzo poważnie”. I dalej: „Inwestujemy wiele czasu i zasobów, by mieć pewność, że nasze wytyczne są przestrzegane. Gdy jakiś produkt nie jest z nimi zgodny, zostaje wycofany ze sprzedaży. Dodatkowo – poza naszymi stałymi, proaktywnymi działaniami – niezwłocznie reagujemy na sygnały o wszelkich odstępstwach od zasad”.

Pod koniec ubiegłego roku po interwencji Muzeum Auschwitz z oferty Amazona usunięto m.in. ozdoby choinkowe i otwieracze do piwa ze zdjęciami obozu koncentracyjnego.

## **Faszyzm w ofertach Allegro**

To niejedyne przypadki obecności książek czy przedmiotów uderzających w ofiary Holokaustu lub propagujących faszystowskie poglądy obecne w wielkich sklepach internetowych. Stowarzyszenie Nigdy Więcej, śledzące m.in. wydarzenia rasistowskie i ksenofobiczne w Polsce, pod koniec 2019 r. podsumowało swoje działania prowadzące do usunięcia ponad 3,5 tys. antysemickich i profaszystowskich ofert w serwisie Allegro.

„Wśród nich znalazły się liczne aukcje ze współczesnymi wydaniem »Mein Kampf« Hitlera bez komentarza krytycznego, a także publikacje autorstwa Davida Irvinga – skrajnego antysemitę, który od wielu lat zaprzecza istnieniu komór gazowych w Auschwitz i Zagładzie sześciu milionów Żydów w czasie II wojny światowej. (...) Usunięto również wiele aukcji z książkami oficera SS Léona Degrelle’a, który po wojnie wychwalał Hitlera i negował Holokaust, Hennecke Kardela (wedle którego to Żydzi byli odpowiedzialni za Zagładę) czy wydawnictwa gloryfikujące Żelazną Gwardię – rumuńskie ugrupowanie faszystowskie, które dokonywało mordów na Żydach” – czytamy.

„Ostateczną decyzję o usunięciu aukcji każdorazowo podejmuje firma Allegro, w zdecydowanej większości przypadków nasze interwencje były skuteczne – wyjaśniła dr Anna Tatar ze stowarzyszenia Nigdy Więcej. – Udało nam się wypracować takie sposoby współdziałania, dzięki którym możemy się realnie przeciwstawić propagowaniu rasizmu i faszyzmu w internecie. Mówimy o największej platformie sprzedaży w Europie Środkowej i Wschodniej”.

Wśród ofert, które stowarzyszenie zgłosiło do usunięcia, były m.in. flagi III Rzeszy, mundury SS, czapki i naszywki ze swastykami czy imitacje nazistowskich odznaczeń. Do tego zapalniczki z wizerunkiem Hitlera i sygnety z symbolem Totenkopf, czyli fanatycznej, słynącej z okrucieństwa 3. dywizji panczernej Waffen-SS.

<https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/spoleczenstwo/1943612,1,dlaczego-amazon-sprzedaje-nazistowskie-ksiazki.read>